

„Праця“

Просьвітний двотижневник для Руського народу в Бразилії.

Виходить в Прудентополи кож- дого 10. і 22.

Річна пренумерата для:

- Бразилії 6\$000
- Галичини 10 корон
- Росії 4 рублі
- Півн. Америки і Канади 2 дол.
- Аргентини 3 пези
- Поодинокє число 300 рейсів.

Видавці: „Видавнича спілка“.

редагує: Осип Мартинець.

Endereço:

„PRACIA“ — Prudentopolis

Paraná Brazil

„PRACIA“

jornal quinzenal para os Ruthenos no Brazil.

Sae em Prudentopolis ás 10 e 22 dia do mez

Assignatura annual: na Republica 6\$000

Collaboradores diversos.

Redactor: Osyp Martynec

Прудентополіє 15. січня

1913

15 de Janeiro.

Редакция і адміністрация містять ся при улици Major Carvalho, (ул. Руська).

ріжненя више

пренумерату складаєсь по евого п. агента нашої часопису.

Запорозько осилаючи листом т. зв. Старши Registrado. Кожний перед- поділеного чи від агента чи впрост

Сяч буди (залежить де зложити дою річки у зложеня пренумерати.

ка глибоку триб нарушували личні спра- ви ажно не заосмотрені повним підписом дописувателя, редакция не буде їх помішувати в часописи. Хтоб з допису- вателів бажав, щоб его імя було задержане в тайні, може собі застеречи, а будьмо певні, що редакция імени нікому не ви- дасть. Рукописи звертають ся лиш на окре- реме жаданє і за зложенем оплати поштової.

Листи з просьбою о пораду або о виясненє якоїсь справи, мусять мати залу- чену марку на відповідь.

Дрібні оголошеня по 100 р. від верша.

За всякі оглошеня платить ся з гори.

Тож як раз „Праця“ в тім нам помо- (же,

Сумним проявам конець положе, Она звоєє за лихоліте,

Темноту зломить, дає то терміте. „Праця“ покаже стежку, дорогу,

І поведе нас після спромогу В путь правди, сьвітла, науки, чести,

Щоб нас на рівні з всіми піднести. „Праця“ пробудить всю Русь па- раньську.

Русь полуднево-американську, Двигне з упадку давну руїну

І потішить НЕНЬКУ всю Русь- Україну!

Филип Кобрин

Справа виборчої кваліфікації.

Се справа великої ваги, запорука лучшої будуччини, та ознака високого осьвідомлення, коли нарид український в Парані зрозуміє як слід, справу ви- борчої кваліфікації. Як раз тепер час, коли наблизилась хвиля, де кожний У- країнець, если відповість услівям при- писаним конституцією бразилійською, може стати виборцем.

Чим більше буде серед нас Русинів виборців, тим ми сильнійші, тим у на- ших руках буде сила вибрати кандида- тів на мунісипальних урядників таких людей, що постоять за нами, що оборо- нять нас, не допустять, щоб ковались на нас права нас понижаючі, унідлючі.

Чим більше буде виборців Русинів, будуть числитись з нами, бо ми стаємо тоді без найменшої ріжницї на рівні, що до прав з тутешним бразилійским народом. Кожний виборець має право, голосувати на урядників до камер муні- сипальних, на послів до конгресу стано- вого, на сенаторів, та президента ре- публики.

Отжеж зазив, щоб як найбільше Русинів-Українців кваліфікувалось, є за-

зпвом розумним і користним, бо се спра- ва наша особиста, се ходить о нашу шкіру, о наш вплив, наш розвій. Се пра- во дала нам чужинцям республіка декре- том 904, з дня 12. листопада року 1902. Від сего часу ми маємо можливість входить в жите політичне республіки, а тимсамим постоюючи за свої права, собі виборювати лучшу будучність. Чи в Бра- зилії не на місяць, не на рік числїть ся наш побут в сїм краю — се наша теперішня земля, а тим самим від нас самих залежить жите наше на ній.

Від 10. СІЧНЯ ДО 10. ЛЮТОГО с. р. в кождім мунісипіум приймаєсь зголошеня тих, що хотять кваліфікува- тись. Тому ті всі, що посїдають до сего всі правні вимоги, не повинні відсувати ся від сего обовязку, але використати сє хвилю. Право зістати виборцем (елейтором) має той, котрий скінчив двайцять перший рік жи- ття, позістає від двох літ в Бра- зилії, а від трох місяців в мешкає постійно в якійсь місцевости і уміє чи- тати та писати.

Тому кождий свідомий Русин пови- нен постоати за своїми правами, щоби тут не булисьмо чужими попихачами, так як і в старім краю. Не відтягаймоєь з там і не слухаймо жадних сплетнів, що де котрі нам говорять, будь то би виборці в разі якихєх заворушень мусїли би іти до війська. Час вже найвие- ний, щоби ми такі річи трактували біль- ше поважнійше і не виставляти сї на посміховиско чужих людей, бо таким поступованем нашим наносимо на свій нарид лице ганьбу.

Перед двома місяцями сталоєь заво- душенє в Парані, а мимо того ні одного Русина — виборця не покликано до війська. Проте сей страх є безпідставлий і нам дає свідочтво великої темноти.

А. Г.

По даємо туть взірєць, як витоговиноєсь просьба опряняг до квалі фікації.

Нова часопись „Праця“ витає,
 До жита, руху нас завзиває,
 Щоб зі сну, ліни всіх розбудити,
 Надїю в серцях наших скріпити!

Часопись „Працю“ радо витаймо,
 В осьвітї, правді вперед ступаймо;
 Покиньмо нашу давну сонливість,
 Сварки, роздори, кляту гнївливість;

Бо се приносить руїну, шкоду,
 В розвитку людскім кладе колоду;
 Прото до згоди руки подаймо,
 Лихо давнійше позабуваймо.

Праця — підстава всего на сьвітї,
 Товариш добрий в зимї і в літї,
 Добробит, щастє в праці знаходим,
 З неволї, рабства ся освободим

Праця з упадку скоро нас двигне,
 Луч красшої долї засьвітить, мигне;
 Тому часопись „Працю“ зветь ся,
 Най єї слава всюди несеть ся!

Берімоєь до труду, праці духовой,
 Без того жита нам ніяковоєь,
 Вчїм ся, читаймо, просьвітїмоєь умно,
 Тодї буде нам ясно, розумно.

Наодї кибї розізнаваймо,
 І поволї все поправляймо,
 В мирї добрі пильно вдивляймоєь,
 І робити собі стараймоєь.

Ilmo Snr. Presidente e Membros da Comissão de alistamento.

Miguel Chrystynyszyn cidadão brasileiro, com trinta cinco annos de idade, viuvo, filho de *Felippe Chrystynyszyn*, residente em *Antonio Olyntho*, deste municipio, por mais de 2 mezes, sabendo ler e escrever, como se evidencia da sua mesma escripta, data e assignatura reconhecida nesta petição, requer, com as provas juntas de capacidade eleitoral, sua inclusão no quadro dos eleitores do seu districto.

E. o deferimento

E. R. M.

A. *Olyntho* 30 de Janeiro de 1913.

опа

Miguel Crystynyszyn.

Тую просьбу мусить ся виготовити власноручно. Після сего взірци, най кожний виготовить таку просьбу після свого імени і назвіска, віку, стану і місця замешканя. Тую просьбу можна написати і в дома. Однак председатель комітету кваліфікаційного, каже для певности еще підписатись на яким будь папері. Чому? Чи случайно просьбу не написав хто иньший?

Хто би хотів засягнути близших інформаций, що до виборчої кваліфікації, най звернеть ся до редакції „Праця“, а она дуже радо уділить всяких веказівок і поучень.

Впрочім, позаяк час короткий, а крім місцевих наших, годі иньшим удатись до нас о пораду, так радимо в тій справі порадитись першого лучшего наго Русина, що вже есть кваліфікований.

Ліс нужди.

Темна ніч покрила землю. Край ліса стояв якийсь молодий чоловік а довкола него високі дерева витягали своє галузе, як би хотіли его вхопити. Перед ним розходили ся стежки на всі боки а він стояв і думав, котрою би ему іти, бо не знав дороги. Нараз рішив ся і пустив ся скорим кроком дальше та ішов все лиш наперед, бо так був задуманий, що нічого не видів. Ледви спостеріг ся, що дерева і корчі стають щораз густіші; аж на кінець спотикнув ся на якийсь корнь і упав. Аж тепер побачив він, що збив ся з дороги і опинив ся серед страшної глуші.

Він встав і пустив ся знову дальше, то сею, то тою стежкою. Та дарма, куди й не пішов, а все вертав на то саме місце, де був спотикнув ся. Сили его опустили, голод зачав ему доскуляти. Він закрив собі лице руками і став голосно плакати.

Коли підняв голову знову, побачив перед собою якихсь трох людей, котрих перед тим не видів. Перший з них мав на собі золотом вишивану одежу, а пояс его був виложений дорожними каменями. Другий був убраний в чорну одежу і мав червоний пояс, а третій мав на собі лиш грубу сорочку і простий ремінь. Він держав в руці сокиру.

— Чого ти тут шукаеш? — спитали его ті три люди.

— Я гину — відповів молодець. — змилюйте ся надімною.

— Чогож ти від нас хочеш?

— Нічого, лиш допоможіть мені вийти з ліса.

— То вибирай собі котрого з нас, щоби тебе вивів.

А що молодецьви найліпше сподобав ся той в золотій одежі, то він не роздумуючи сказав: Я тебе собі вибираю!

Чоловік в золотій одежі усміхнув ся, подав молодцеві руку, а тамті два десь щезли. Мовчки ішов молодець побіч свого провідника. Ішли дуже борзо, але дорозі не було кінця.

— Я втомив ся, — сказав на кінець молодець і станув.

От бачиш, дорога далека, а тобі ноги послабли. Я не можу вивести тебе звідси. Але за кілька хвиль буде сюди їхати подорожний. Возьми отсей меч та відбери ему коня, а той тебе винесе звідси.

— Хто ти такий, що даєш мені таку раду?

— Я злочин!

— Щезай від мене! — крикнув молодець і кинув ся на землю.

Він чув ще, як чорт зареготав ся, а відтак не було вже нікого коло него. Коли він отворив очи, стояло декілька людей коло него.

— Що ти тут робиш?

— Вмираю. Ох, виведіть мене із сего страшного ліса.

— То вибери собі одного з нас, котрий би тебе повів.

Молодець надумав ся маленьку хвилю а відтак сказав до чоловіка в чорній одежі і з червоним поясом: Тебе собі вибираю!

Не кажучи й слова подав ему незнакомий руку і повів его. Ішли дуже довго, аж прийшли на край якоїсь пропасти, з глибини котрої чути було якісь стогни і зойки.

— Бог сьвідком, що не можу вже іти дальше — промовив молодець на силу.

— Тому я й завів сюди — сказав ему на то той чорний. — Лиш сею дорогою можеш вийти з ліса. Тут в споді сидить смерть, она вибавить тебе від всеї муки.

— Господи, хтож ти такий, що даєш мені таку, раду?

— Я розпука!

— Щезай від мене! — крикнув молодець і з превеликого горя повалив ся на землю.

Коли отворив очи, стояв перед ним чоловік в грубій сорочці з сокирою в руці і сказав: Ходи зі мною, синоньку! То правда, що твоя дорога далека і повна трудів, але хто терпеливий, тому Бог помагає.

Молодець подав ему руку а незнакомий ішов побіч него. Сокирою рубав він пні, що заступали ім дорогу і вів его через найгустіші корчі.

— Возьми отсю колоду на плечі — приказав ему незнакомий.

Молодець послушав, хоч голод і утума его мучили. Але чим дальше они так ішли, тим рідший ставав ліс, а тягар який він двигав, здавав ся ему за кожним кроком лекший.

На кінець дійшли до кінця ліса а перед ними показала ся велика лука, озарена сьвітлом всходячого сонця.

— Ми дійшли до цілі — сказав незнакомий. Ліс, через котрий ти лише що перейшов, то ліс нужди. Не забувай на то ніколи, а тепер скинь тягар з себе.

Молодець скинув колоду з плечий і

спитав: Хтож ти такий, добрий друже, що вів мене так знаменито?

— Я праця! — відповів незнакомий і щез.

Організація запорожського лицарства.

Ніякий иньший нарід на сьвітлі не мав такого славного лицарства, як були наші козаки-запорожці. Се були великі і незвичайно спосібні воятники, та найліпші сини своєї вітчизни, яку пристрасно любили і за яку з охотою проливали свою кров і віддавали жите.

Від 1324. року стали татари і турки нищити багаті українські землі. Села і міста пускали з димом, людей забирали в неволю, а всяке людське добро заграбували з собою. Се було страшне спустошене для Русів, яке чимраз більше змагалось. Приміром 1575. року забрали татари в свою неволю до 60.000 людей, 40.000 коний і 500.000 всякого това-

ру. Першими завзяттями поконати титарську

ки-запорожці. Як звісно з всяких утікачів, які держати під польським

кали гень і поселялися воли, над рікою Дніпро

величезна; в той час її берозі, зарослі високою трощею і деревиною. Кругом зеленіли густі гаї яворові і старезні ліси, в яких було багато зв'їрини і птиць.

Козаки стали поселятись над рікою на сухих островах за порогами. В тім місці Дніпро має камінні скалисті пороги, по яких спадає з великою силою вода. Поселившись за сими порогами, козаки були безпечні, бо крім них ніхто не потрафив би переплисти порогів і тому до них не міг ніхто дістатися. На острові заживали козаки оселими — громадками і кожда оселя називалась у них «кошом».

Поселившись тут, козаки приучувались всякого воячного діла, а зразу найбільшій часті займались польованем і риболовлю, бо з сього головню мали свій прожиток. З часом зібрало ся козаків більше число і треба було вже управляти товариством. Тоді вибирали з поміж себе старшину і як появилсь татари, запорожці виступали ім на стрічу побивали і розганяли татарську орду. Як вже були в більшій силі, то чайками-лодками Дніпром діставшись на Чорне море, нападали на турецькі міста навіть на столицю Туреччини, Царгород падали їх і рабували, та визволяли з неволі християнський люд. Відтак козаки розрослись до великанського числа і розсілись по цілій Україні. Однак запорожська Січ була все таки їх головним пристановищем і осередком вільної України і козаччини.

У 18 ім століттю було пять головних границь Запорозжя: В Переволочній із сторони Гетьманщини, у Бахмута зі сторони Слобідської землі і сербських осель, на ріці Калмузі, на Буськім лимані против Очакова зі сторони Криму і Турції і в Гарді зі сторони Польщі.

Запорозький край був розділений на кілька паланок, з котрих кожда мала свого полковника. Паланки сі були: »гардова« над Бугом, »перевізки« над Дніпром і Інкульцем; »кодацька« на Дніпрі від Кодаку до Крилова; »самарська«, »кальмуська«, »орельська«, »протоїська«, — у солоних жерел від Очакова і »протовчанська«.

Всі ті запорозькі землі звались також »Диким полем« і »Задністрянською Україною«.

Столицею Запорожжя була »Січ«, побудована на нинішнім Дніпрі, низше дніпрових порогів. Від сього також запорозьке військо носило назву війська »низького« (козакі Низовці), для відрізнєня війська верхового, або українського.

Запорозьке військо складало ся зі Старшини і Товариства, поділеного на курені.

Січ була окружена з трох сторін водою річки Підпольної. Річка си була така глибока, що запорозькі воєнні судна-лодки з найбільшим тигаром могли по ній пливати.

Кіш, або Січ враз з куренями були призначені лише для мешкання товариства. Козакі могли бути лише не жонаті, розділені на курені. Жонаті і поселяни жили в паланках і звались »підданством« війська. Товариство або не жонаті козакі, були першими владільцями земель, їм роздавано щорічно степи і річки для зимівників, на ховане товару, рільництва, польованя і риболовля.

В кождім куреню мешкало 200 — 500 козаків; всього війська було в куренях до 12 тисяч осіб.

Курені були побудовані під муром копа і рубані були з дерева, котрого у »Великім Лузі« було подостатком. В куренях не було жадних перегородок, вони мали вид просторої світлиці. Довкола біля стін до самих дверей стояли столи, а попри них вузкі лавки. Перше і почетне місце було під образами, де під час обіду засідав курінний отаман.

Кождий курінь мав свою громадську або курінну власність: шинки і крами в січовім базарі, двори кругом куренів і в паланках.

Всєй старшини бувало над 100 осіб.

Всі уряди запорозького війська були вибрані тільки на якийсь час. Щорічно 1-го січня сходило ся зі всіх сторін товариство в Січ на головній площі званій майданом на головну Раду і підпримали після своїх найстарших звичайні нові вибори. Вибори відбувались перед Службою Божою. Вся старшина здіймала з себе свої почетні відзнаки

і клала на столі; шапку, булаву, печатку, каламар і шаблю. Коли військо було вдоволене своєю старшиною, то при веселому гомоні цілого товариства підіймаю кошого або иншого старшину на руки і оголошувано сго »вельможним паном« та прошено, щоб »панув в над ними«.

(Конець буде).

Старинна щедрівка.

Ой у полі-полі плужок оре-бродить,
А там за тим плугом, Спас-Христос Сам
(ходить,

А сьвятий Петро там волів поганяє,
Сама Божа Мати їсти достарчає —

Їсти їм доносить

І Бога просить:

„Ой уроди, Боже, жито і пшеницю!
Вроди людям гарний хлібець і пашницю,
Коноплі під стелю, льон по коліна,
Щоб в людей головка тай не заболіла.
На шастя-здоровля, на сей Новий Рік,
Щоби їм жило ся красше ніж торік!“
Із Різдом Христовим Вас поздоровляєм,
Та із Новим Роком, щиро Вас витаєм.
Нехай добра доля завше Вам сприяє,
Щастя і здоровля що-рік прибильшає.

Щастя Вам Боже

На все, що гоже,

А що не гоже

То не дай Боже!

Жийте здоровенькі, у славі і силі
Богови приємні, добрим людям милі.

На сьому слові

Будьте здорові

Злом не згадайте

А колач дайте!

Лицарі ложного встиду.

(Правдива подія).

На одній з більших желізничих стаций, між Мадритом а Казіс (в Іспанії), задержав ся поїзд через кільканайцять мінут, щоби дати можливість кождому покріпити свої сили і випростувати змучені члени по кільканайцятьгодинній подорожі. Кождий з подорожних з радістю спішив до реставраційної салі, щоби і голод заспокоїти і спрагу угасити. Між иньшими висів з переділу другої кляси один молодець гарно одягнений, син одної аристократичної іспанської родини і увійшовши до реставрації зажадав шклянку кави. Подано єму її сейчас. Заки підніс шклянку до уст, зробив з глибокою побожностю знак сьв. хреста, почім доперва забрав ся до їди.

При сусіднім столі бавив ся весело гурток »золотої« молодіжи, котра побачивши те гарне і примірне поведене незнакомого, вибухнула бурєю нервового сьміху і почала кпити собі та посьміхати ся з »святости« молодика.

Сей зарумянів ся вколений дотинками своїх сусідів, відтак встав і споглядаючи в сторону розбавленого товариства, сказав з повагою: »Чи нема припадком між вами когось з військового стану? Коли так, то нехай довідає ся, що лише через хрест Іспанія віднесла побіду над півмісяцем.

А коли хто з вас походить з купецького стану, то повинен знати що лише хрест отворив Іспанії і Европі нові торговельні дороги, що хрест, получив Схід зі Заходом, що хрест причинив ся до відкриття »Нового Сьвіта« і через моря завів цивілізацію диким народам.

А може хто з вас походить з робітничої верстви? — сказав дещо спокійніше... то нехай собі пригадає, що хрест завів рівність, свободу і братерство та зніс соромну неволю, ту вікову пляму людської суспільности!

Може ви офіцерами, урядниками, начальниками? То памятайте, що князь Іван Австрійський та многі иньші славні вожди прикрашували свої груди хрестом і через хрест лише віднесли так сьвітлі побіди!

Може ви є ученими? То повинні ви знати, що хрест зробив Іспанію огнищем поступу, науки і знаня, що хрест оснував університети, школи, монастирі...

А може хто з вас є поетом? Та мабуть жаден з вас не дорівняє ані Людвику з Леону, ані Кальдеронови, котрі не стидали ся носити знаку сьв. хреста на своїх рсях.

А може ви більше подібні до жінок, як до мушин?

То знайте, що й жінка завдячує хрестови те, чим є нині... матерію, жінкою, товаришкою, сестрою.

Але коли ви нічим не є, ані ученими, ані військовими, ані поетами, ані купцями, то чого хочете, чого демонструєте?

Промовляю до вас без титулів, бо більшої пошани і поважання ви не достойні!

Може ви хотілиби, аби я в тім випадку робив на чолі знак трикутника, сей знак масонерії, знак ненависти до влади, до Церкви?

Може бажаєте, щоби я замість хреста робив на своїм чолі знак півмісяця, символ війни і погорди зглядом моєї вітчизни та Бога?

Для чого ви прийняли знак сьв. хреста сьміхом, кпинами, глузованем? Боягузи! Лицарі ложного стиду! Вам брак любови до власної вітчизни, ви не Іспанці!

— Браво! Дай руку — закричали хором сьвідки тої сцени. — Ти є героєм.

— Я не є героєм, я не є нічим більше, як звичайним чоловіком, котрий в спадщині унаслідив по своїх батьках сильне християнське виховане і завдяки єму заховує нині віру, патрийотизм і здоровий розум, що противно, скоро тратить ся, коли забуває ся про знак сьв. хреста!

Властитель реставрації, присутний на ту хвилю, аби раз на всегда увіковічити ту прегарну сцену, помістив великий хрест на одній середній стіні, як памятку того благородного і взнеслого поступка молодця-християнина! (Основа)

Дуже добре средство на мурахи.

Місячник рільничий »Шакерас Кінтейс« подає перелис випробованого средства на мурахи. — Є се мішанина котру робить ся в сей спосіб.

Salitre moido, refinado ou em po 1 кілю; Sulfureto de Antomônio em po 900 грамів; Flôr de enxofre 900 грамів; Салітре моїдо, означає по руськи, салітра спорошкована; Сульфурето де антїмонїо, означає, сїркан антїмону; Фльор де енсьофре, означає, сїрка в порошок.

Мішанину тую треба добре перемішати а щоби ціпкіше держала ся купи і антїмон сїркану або сїрка неуносили ся в воздух, додає ся до сеї мішанини троха нафти або смоли.

Перед тим треба приготувати собі кільканайцять рурок паперових, котрі робить ся з паперу при пожехи деревляних

валочків, на які навиває ся папір і заклеюєсь клейстром. Рурки ті робить ся різної grubости, почавши від пів сантиметра до чотирох цм. а довгі від 10 — 30 цм. В так приготовані рурки насипує ся сеї мішанини і угнітає ся добре. Таку наповнену вже рурку запалює ся в однім кінці і вкладає ся запаленим кінцем до дірки і добре угнітає ся землю на околу неї, щоби рурка щільно приставала до отвору. В той сам спосіб належить поступити і з прочими отворами муравлинка. Запалена мішанина видає з себе через кілька день труючі гази, котрі переходять як олива аж до самого дна муравлинка і убиває ціле гніздо муравлів. Добре є також малі отвори муравлинка з вечера побільшити, при помочи патичка на два центиметри загрубшки.

Фейлетон.

За один цвіт.

(Оповідане з часів французської революції).

(Конець).

Двадцять літ минуло і в Парижі настало пановане терористів. У Вандей війна дійшла до найбільшої сили, коли конвент вислав одного з своїх членів до Нант з приказом, аби примінив супротив роялістів скорі і як найстрожшій міри. Відповідно до того відпоручник правительства, назвищем Карієр, заповняв, аби велике число „підозрітих“ замкнено в однім будинку недалеко катедрі св. Петра. Мужчин, жінок і дітей замикано товпами в тій в'язниці над Лъаарою і помімо щоденних масових топлень була она заедно повна неповинних жертв.

В одній великій, низькій сали страшний диктатор відбував свій „суд“ над життям і смертю.

Ув'язнених ділено на дві класи, обжалованих і засуджених. Перша з тих клас зменшала ся і вкінці постановив ще більше приєкорити судове поступоване, поминаючи всякі формальности в за суджуваню обжалованих. Від тепер чути було лиш страшні слова: „Засуджений на смерть“ і то в тій самій хвили, коли лиш обжалованого рояліста уведено до судової сали.

— Анрі де Кергоне! — крикнув судовий возний і з товпи виступив наперед молодий, вісімнадцять літний мужчина. Він поклонив ся своїм судиам так чомно і складно, немов би находив ся на королівськім дворі в Версали і — як видавало ся — немов би цілковито не знав, що его жде страшна смерть.

— Вас обжаловують, що ви дали почин до заговору против республіки і брали участь в приготовлюванім замаху на мое жите.

Молодий чоловік зміг і швидко а-

шимо на свого судню і відповів спокійно:

— Я винен вам смерть мого вітця. А плачу все свої довгі!

— Анрі! — скрикнув благаючи жіночий голос.

Карієр кинув девкола себе лютий погляд, між тим як молодця відведено.

Тепер стояти перед судисю дві жінчини.

— Чи ви мати того молодця? — спитав Карієр старшу з них.

— Я его мати, а та дівчина то его сестра.

— Ваше назвище?

— Йоланда де Клервіль, маркіза де Кергоне.

Судию глядів хвильку остро на бєсїдницю, відтак заявив, що розправа скінчена і додав коротко.

— На смерть, засуджені всі троє!

Засуджених відведено тепер до в'язниці.

Пов'язаних по двоє, вкидувано нещасних в човна і вивожено їх далеко на воді Лъоари, аби їх там убивати багнетами або шаблями, а їх тіла вкидати у воду. Однак той повільний спосіб убивання ще не заспокоїв кровожадність Карієра і тому він видав приказ виводити свої жертви сотками на недалеке поле і там розстрілювати їх.

Маркіза де Кергоне і єї двоє дітей ждали в сумнім мовчаню на виповнене засуду, коли до в'язниці увійшов дозорець і візвав молоду графиню, аби ішла за ним.

— Ох, чому ви нас розлучуєте? — скрикнула мати з розпукою,

— На приказ горожанина Карієра — відповів дозорець.

По довгім, сумнім працаню розстала ся дівчина з своїми найдорожшими і пійшла за дозорцем до страшного диктатора, котрий глядів на неї довго своїми понурими очима. Коли дозорець відійшов і він остав сам з бідною, тремтячою зі страху дитиною, спитав єї шепотом:

— Як називаєш ся?

— Івона де Кергоне.

— Любиш свою матір?

— Так, пане — відповіла дівчина, трясучи ся цілим тілом.

— А твого брата — щоб ти зробила, аби уратувати его жите?

— Я радо віддала би своє власне — скрикнула Івона живо.

— Не хочу твого життя, дитино, лише твого мовчаня. Кілько літ маєш?

— Шіснайцять, пане.

— То ти ще не научила ся говорити неправди. Слухай! Ось тут маєш лист, який я тобі даю під услівем, що обіцяв мені не отворити его перед півночю. Ще більше, не сьмієш нікому а нікому згадувати о тім. Обіцяєш мені то? — Добре. Іди!

Наликана дівчина взяла лист, схова-

ла его під горсетом і повернула до в'язниці.

Заки ще мала час відповісти на всі тревожні питання своєї матери і брата, явив ся чоловік з пістолетом в руці і приказав увязненним, аби за ним йшли. Приказавши їм під грозою смерти найстрожше мовчане, подав Івоні руку, між тим як Анрі Кергоне підпірав свою омліваючу матір. Темними улицями вів він роялістів.

Вкінці дав знак, на котрий виринув сейчас на ріці з човном.

— Ведайте — сказав перевізник тихим голосом і скоро они сіли, відїхав на середину ріки.

— Будь відважна мала сестричко! — шепнув Анрі, притискаючи Івону до своїх грудий; відтак дожидали всі в мовчаню своєї послідної години.

В тих кількох коротких хвилях пригадалось їм ще раз ціле їх жите, всі радости і терпіння їх дитинячих літ, як і послідні навідення і удари судьби.

Нараз побачили в віддаленю, як від темного неба відбивали щогли якогось великого корабля, їх човно наближало ся скоро до него і заки они оямились від здивованя, опинили ся на покладі корабля, між тим як їх перевізник чим скорше відплив до берега.

— Що то значить? — спитав Анрі по хвили зачудованя.

— Що ви уратовані — відповів капітан корабля.

— Уратовані? Як? Ким?

— Перед кількома годинами одержав я велику суму грошей з порученім ждати тут на трех подорожних, котрі хотять їхати до Англії. При листі була перепустка вільного переїзду, що мала підпис диктатора Карієра. Коли будемо мати добрий вітер, доїдемо за кілька днів до берегів Англії.

— Котра година — спитала нараз Івона капітана.

— Як раз пів до першої — відповів капітан.

Скоро виймила дівчина лист, який одержала від Карієра, отворила его і перечитала перші стрічки:

„Дой пан Йоланди де Клервіль!“

— То для вас мамо! — сказала Івона, подаючи матери лист; але маркіза дала его синові, аби перечитав. Лист звучав:

„Перед двадцятьма літами, в день Вашого весіля, положили Ви з Вашої весільної китиці на домовину моєї сестри одну цвітку. Она мала саме піснайцять літ. Хочу сплатити мій довг і дятого дарую Вам за Ваш цвіт — жите троїх людей.

Карієр“.

Бразилійські вісти.

Рію. Найвищий трибунал в Рію засудив Дра. Коста Карвалью, судію федерального в Парані на 300 мільреївс кари і відібрав ему урядоване на 9 місяців, з причини партійного поступованя в спорі о границю між Параною а С. Катаріною.

Великий пожар. В Піракварі в мліні герва-матти повстав в минувший четвер в ночи великий пожар. Огонь знищив до тла млин і великі запаси герви. Шкоду обчислюють на 200 тисяч. До 30 робітників в наслідок того стратило заробок. Причина пожежі незвісна. Млин був власністю Рудольфа Аяля.

В Сан Павльо є тепер велика агітація за тим, щоб експортувати герву-матте у Італію. Генерал італійский Бріколя, предложив внесене, щоб італійске військо піло, місто кави — герву бразилійску. Однак є багато серед бразилійців Сан павльских таких, що противлять ся сему внесено. Італія дістає каву також з Сан Павля, так проте замінити продукт лучший і доросший (каву) за танший (герву), є страстю для Сан павльского стану і цілої Бразилії.

В Куритибі відбулась дня 7. січня с. р. інаугурація електричних трамваїв. В 10. напрямках спішають вже електричні вози у напрямку Куритиби, та роблять мешканцям великі услуги. Ціну їзди означено в той спосіб, що за три кілометри, платять ся 100 реївс.

На фазенду Др. Жоана Кандідо Ферейра, 4 милі від Куритиби, внадились тигри і заробили велику шкоду в худобі. Пожерли товару на страту трох тисячів. Один з дозорців фазенди видів чорних тигрів, але що не мав при собі жадного оружя, не йшов супроти диких звірів. Власитель фазенди призначив надгороди тим, що убють тигрів. Досі нікому не вдалось!

Нові емігранти з Австрії, як пишуть часописи, прибули до Рію де Жанейро і мають їхати в Парану. Поки що є їх мало, бо 50 осіб. Доки не настане супокій в Австрії зі Сербією, нема надії на прибуття нових переселенців.

В стані Параїба до Норте, як пишуть часописи, викрито велике ошуканство, яке довгий час крило ся між тамошним військом. Іменно ряд платив від довгого часу пенсію 122. жовнірам цоліційним. Не давно показалося, що таких жовніврів ніколи не було. Так проте місячна їх пенсія 7 тисяч 500 мільреївс йшла на боки. І всі дивують ся, як могло подібне ошуканство так довго скриватись?!

Новий лікар в Куритибі. До Куритиби приїхав недавно новий лікар, тільки до слабостий очий, Др. Юліан Шиманський, Поляк. Се потіха для цілої Парани, бо досі з всякими хворобами очий мусліось їхати до Сан Павльо. Др. Шиманський прибув з північної Америки.

„Кого чого в руках не маєш,
То хвали ся, що твое;
Що тебе, ти того не знаєш —
Утримай, може, і своє,
Не вглядівши, кажуть, броду,
Не в прожохом перший в воду,
Бо щоб не насмішив людей;
І в море в смолк подивися,
Тоді і рибую хвали ся,
Бо зудеш япон, дуралень!!!

Ів. Котляревського.

Заграниця.

Балканська війна.

Війна між Туреччиною а союзними державами добігає до кінця. Туреччина заключила з Болгарією, Сербією і Чорногорію завішане оружя і наступили переговори що до заключеня мира. Лише одна Греція не згодила ся на завішане оружя і веде дальше війну з Туреччиною, однак є надія, що і она вкоротці застановить дальшу военну роботу.

Мирові переговори розпочали ся дня 13. грудня м. р. в Лондоні і є повна надія, що переговори вкоротці покінчать ся успішно, тим більше, що Болгарія не ставить занадто великих вимог. Найбільшу трудність в переговорах має становити Адриянопіль, бо справа военного відшкодованя має бути легко розвязана.

Як доносить „Morning Post“, що мирова конференція займе ся передовсім справою усталеня границь для Туреччини, а відтак прийде на дnevну чергу справа розділу здобутих країв.

Німецька газета „Neue Freue Presse“ подає менше більше в який спосіб балканські держави поділять області, які одержать від Туреччини. Турецька держава посідає в Европі простір 170.000 квадратних кілометрів. На сім просторі мешкало поверх 6,000.000 населеня. Отже Туреччина в Европі що до простору і що до числа населеня була так велика, як Болгарія і Греція разом взяті. Туреччина була дотепер найбільшою державою із всіх держав на Балкані. Після заключеня мира полишаючи Чорногору, буде найменшою балканською державою. При Туреччині полишить ся, крім царгородского округу і повіту Чатальджа, половина адриянопільского округу, а також завдяки завзятій борбі залоги Адриянополя і опір на лінії Чатальджа виратують для Туреччини Адриянопіль, однак не знати, чи се місто остане на дальше твердинею.

Болгарія мала би одержати Тракію і часть над Егейским морем разом з пристанею Дедсагач і Каваля. Сербія, часть новобазарського Санджака і так звану стару Сербію. Чорногрі припаде новобазарський Санджак, але не дістане міста Скутарі. Греція має одержати полудневу Македонію, Епір і Халдейский пів-остров, а також Крету і більшу часть островів на Егейским морі. Кому припаде властиво місто Солунь, поки що ще не знати, бо нема еще згоди між союзниками, що до того міста.

Альбанія має одержати властиву автономію, а як доносить „Perseveranza“, що між велико-державами Европи відбула ся останними днями виміна думок в справі обсадження альбаньского престоло і що всі кабінети згодили ся одностайно на египетского кн. Фавда, котрий має походити з альбаньского роду. В конференції, яка відбуває ся тепер в Лондоні, беруть участь крім інтересованих балканських держав, також заступники великих держав європейских. Греція, котра одна не згодила ся на завішене оружя і дальше провадить війну, вислала до Лондона на конференцію також свого заступника. Як доносять часописи, то конференція тая не потребає довше, як яких дві, три неділі.

АВСТРИЙСКО-СЕРБСКЕ НЕПОРОЗУМІННЄ.

Вже від довгого часу заносить ся межі Австро-Угорщиною, а Сербією на вій-

ну. Так Сербія, як і Австрія громаждать на пограничу свої війська. У цілій тіл. роботі бере участь ненаситна Росія, котра тільки попирає Сербію проти Австрії, і тим способом анайти собі заціпку з Австрією. Розуміє ся, що Австрія не може сидіти спокійно, як її Сербія провокує. А на се чекає лише Росія, аби кинутись на Австрію. Вона хоче конечно загарбати східну Галичину. Видко, що Росія не знає військової сили Австрії і думає, що австрійська армія се те саме, що армія турецька, яку так легко побіли союзні балканські держави.

Причина непорозуміння між Сербією а Австро-Угорщиною є ся, що Сербія розохочена успіхами оружя не думає вдоволити ся самою оволодою областей турецьких, заселених Сербами, але змагає крім того до забору значної части побережа Альбанії, щоби тим способом посунути ся аж по Адрийске море і заняти пристань Драч. Се змагане Сербії є очевидним визивом Австро-Угорщини, котра зі взглядю на інтереси своєї монархії не може дозволити на овладу порту над морем Адриатичким, де дотепер побіч Італії мала виключний голос. Австрія хотіла би спір сей полагодити мирно, однак Сербія, котра оглядає ся на поміч Росії, місто вступити на мирну дорогу і помирити ся з своєю сусідкою, еще Австрію провокує на кожнім кроці. Если Сербія не отямить ся і не наверне з тої дороги, на яку вступила, готово дійти до кровавої європейської війни. Росія попирає Сербію в єї змаганях, що до портів на Адрийским морі, та згромадила велике число війська над границею Галичини, а по цілім краю вештають ся російські шпігуни і різні платні агітатори, так що нема дня, щоби поліція або жандармерія не придержала одного з них. Так, справа нападу Сербами на австрійского консуля Прохаску викликала в Австрії обурене проти Сербів. Колись в чужій державі се особа не могла бути так вільною. Сімчасом Сербі на австрійского консуля Прохаску поранили его, забрали багато урядових паперів, а багато поубивали тих, що скрилися в консулярній будинку.

Як доносять послідні вісти з Европи, то відносини між Австро-Угорщиною а Росією поправили ся і привернено між тими державами давні дружні відносини, лише між Сербією а Австро-Угорщиною панує і дальше те саме напружене.

Місцеві вісти

Прудентопіль. Дня 13. січня с. р. в навечері Нового Року відбулось заходом аматорів з лінії Барра Гранде, на дохід тамтейшої школи, представлене, з народного житя „Побі а сьвітля над тьмою“. Гра аматорів випала дуже удачно а особливо жид і Микита віддали свої ролі дуже добре.

— В день Навечеря Богоявленя т. є. дня 18. січня с. р. відбудсь заходом тугейших аматорів (по раз третий) представлене з житя з часів перших християн „НЕОН“. Весь дохід з того представлення призначений на будову „Народного Дому“.

— Дня 14. січня б. р. на руський Новий Рік, урядило Тов. „Руська Бєсїда“ в Прудентополі спільну просфору (желане), в котрій взяли участь крім членів і сьвітских гостей і Впр. о. Ігумен Шкірпан.

Загальне невдоволенє в місті Пруденто-

поліс. Причиною сего загального негодования, єсть нове право, що єго видала Камера в справі меркади. Було досі право, що за річну таксу одного мільрейса, кожний міг принести до міста всякий товар і продавати де міг. Був тоді спокій і задоволене, та не довго оно тревало, бо по році піднесено таксу на 1½ мільрейса. Між людьми настало невдоволене, бо судили, що прийдець ся їм з кожним роком платити чим раз більше.

Сего року т. є. 1913. Камера видала такий закон, що щось подібного не знайдемо нігде в жаднім мунісіпію.

Камера в Прудентополіс видала право, що в об'ємі 15-ти мільметрів вокруг міста Прудентополя, нічого не вільно ні продавати ні купувати (кромі герви). Товар має привозитись у місто, оплатити меркаду, аж доперва опісля продавати.

Чи надібемо ми щось подібного, по иньших мунісіпіях?

А щоб у місті не забракло кукурузи, зийшов едіталь, що хто вивозить її по за мунісіпію, платить від кангера 3 мільрейси.

І чиж не треба нам як найчисленніше приступати до кваліфікації, щоб подібні надужжя, не діялись на некористь робучого народу.

— Подаєсь до відома всім Русинам нашого мунісіпія, про один єще новий закон: Досі було право, що 50 елейторів, коли зробили якусь просьбу і на ній поклай свої підписи, тоді камера була обовязана знести якийсь закон. Иньша річ, що камера наша сего не придержувалась.

А в найновіших конституціях камери прудентопільскої, з року 1912. стоїть велика зміна, що до повисшого права.

Не 50 елейторів може змінити право, що єго видала камера — але „пор петісон ассігнада пор ум терсо дос мунісіпес кваліфікадос елейторес, є ком фірма реко-нсіда,“ т. є. право камери може змінитись „через просьбу підписану одною третиною всіх кваліфікованих в цілім мунісіпіюм (com firma reconhecida), а кожний підпис має було положений через подтвержене табеліона!!“ Constituição do município de Prudentópolis, сторуна 10. cap. VI. с.

Отжеж не 50 елейторів, як було досі, але як у нас тепер на 700 кваліфікованих, треба яких 230 підписів і кожний підписатись мусить при табеліоні!

Сеж не можливе і получене з великими коштами!

І чиж не треба нам як найбільше кваліфікованих Русинів?

Інавгурація електричного світла в Прудентополіс, відбулась дня 7. січня с. р. в сам день руських Свят Різдва Христового. Інавгурація збулась в сали Камери мунісіпальної, при участі многих, так місцевих як і з подальша прибувших гостей. На се торжество прибув з Куритиби консуль англійський Гомм, як також Альфредо Ногейра.

Торжественне засіданє отворив президент зборів, судия з Імбітуви Др. Песоа, а у вступній бесіді підніс поступ міста та цілої кольонії. Опісля забрав голос п. Тібурейо, колектор естадуальний з Прудентополіс; по нім п. Альфредо Ногейра. Сей зазначив, що не було би бесіди про поступ міста і цілого мунісіпія, еслиби не було чужинців. Чужинці піднесли місто Прудентополіс, спричинили рух так в кольонії як і в цілім мунісіпіюм. Підніс працю чужинців в кольонії прудентопільській, та в кінці заявив, що торжество, інавгурація світла електричного в місті, завдячуєсь тільки чужинцям.

По скінченю інавгураційних бесід

в сали Камери, удались всі до сали Ключу бразилійського де відбувсь баль.

Того вечера освітлено місто; кромі лямп (понад 100), що уміщені стало на улицах міста, в сам день торжества многими електричними лямпами прикрашено деякі дільниці міста.

Свято храмове сьв. Василя В. в церкві прудентопільській відбулось величаво в день Нового Року. Доші в переднях сьвята спинили наплив людей з подальших кольоній, та мимо того народу було багато. На се торжество прибули з Марешаль Маллет Впр. о. Петро Процьків та з Іваї Впр. о. Петро Осінчук. В сам день сьв. Василя, до сьв. Причастія приступило до 600 осіб.

Службу Божу з дияконами відправили Впр. о. Осінчук; по Євангелію проповідали Впр. о. Петро Процьків.

Дай Боже, щоб горячі слова о. Провідника, про сьв. віру, прийались добрим жнивом у серцях людей, що жадно слухали слів Впр. о. та вдоволені розійшлись домів.

Наука в школі Сестер Служебниць в Прудентополіс, зачнесь 1-ого лютого н. с. р. то є в суботу. О год. 7. рано відправить ся богослуженє в місцевій церкві. Просить ся о участь в богослуженю батьків дїтвори шкільної.

Будова «Народного Дому» в Прудентополіс.

Наші руські переселенці в мунісіпіюм Прудентополя задумують приступити до великого народного діла, котре повинна підперти ціла наша параньська Русь. За почином о. Ігумена Маркияна Шкирпана і сьвідомих руських патрийотів, має стати незадовго в Прудентополи величава будівля „Народного Дому“. Дім сей стане на власній площі, що находить ся в середині міста, при одній з головних улиць. Має се бути поверхова каменниця, побудована на взір європейських будівель, з великою салею до представлень театральних та иньших забав, як також з кімнатами де знайдуть приміщенз всі наші Українські товариства; в партері буде находитись льокаль на sklep.

Перша нарада в справі будови „Народного Дому“ відбула ся дня 12. вересня м. р. при участі запрошених відпоручників, на котрій порішено в засаді потребу будови „Народного Дому“. В цілі переведення задуманого діла, вибрано комітет, котрий має занятись так будовою дому, як і збиранєм потрібних на ту ціль, фондів.

В склад комітету вийшли: Вс. о. Ігумен М. Шкирпан яко голова комітету, ПП. Іван Греськів яко місто голова, Михайл Брикайло яко касиєр, Ілько Станкевич яко секретар і Василь Угрин і Осип Мартинєць яко контрольори.

„Народний Дім“, се не товариство льокальне, але товариство, котре має статись осередком руху цілої параньскої Руси.

Тому звертаємось до всіх щирих Русинів-Українців, в цілій Парані, щоби поспішили своїми лептами, та кинули цеголку на будову народної святині.

На ціль будови „Народного Дому“ зложили до тепер слідуєчі ПП. По 10\$000: Ячко Музика, Теодор Тихий, Теодор Ратушний, о. М. Шкирпан, о. Р. Криницький, о. І. Гарасимович, Ілько Боянівський, Стефан Польняк, Петро Мельницький, Михайл Брикайло, Андрий Гоцайлук. По 5\$000 (половину): Павло Гладкий, Павло Бойко, Василь Угрин, Стефан Москаль, Іван Греськів, Василь Михайлишин, Микола Катеринук. Разом 145\$000.

Дохід з фестину дня 16. листопада 187\$200 з коляди по місті 104\$200

Разом 436\$400

Всім тим нашим Добродїям, котрі зложили свої лепти на будову „Народного Дому“ і тим причинили ся до побільшеня фонду, складаємо в імени цілого руського народу нашої кольонії, сердечну подяку.

Всі дальші жертви складати належить на руки касиєра п. Михайла Брикайла в Прудентополіс. З кінцем кожного місяця будемо виказувати в нашій часописи „Праця“ всіх нових жертводавців, котрі зложат на ту ціль свої датки.

Складаючий 10\$000, стає членом-фундатором та одержує членську грамоту.

НОВИНКИ.

Се число „Праці“ виходить спізнєнє за про сьвята Різдва Христового. 3-тє число „Праці“ вийде 25. с. м. Опісля часопись буде виходити в своїм означєнім часі.

Від Редакції.

Розмова монархи Франц Йосифа І з Дром. К. Левицьким. Недавно відбулись наради делегатів-послів Австрії і Угорщини в Будапешті. По нарадах говорив цісар з иньшими делегатами, вкінци говорив з послом Українським Др. К. Левицьким такими словами: Тепер маєте в Галичині важну справу до полагоди, угоду межі Поляками а Русинами. — Др. К. Левицький: Так, Найяснійший Пане! Ми маємо дві вельми важні справи до полагоди, а імено український університет і соймову виборчу реформу. — Цісар: Український університет є важною справою, але не менше важною є також соймова виборча реформа. Тут розходить ся о мирне пожитє межі обома народами в краю. Як загалом виглядає в краю? — Др. К. Левицький: Відручне письмо Найясн. Пана зробило дуже добре вражєнє, головно супроти москофільскої агітації. Правительство повинно перевести сю справу як найкраще, щоби наша умірквана політика могла виказати ся перед українським народом якимсь добрим усьпихом. Також і в угодівій акції повинно правительство взяти діяльну участь, щоби довести до скоршого порозуміня межі обома народами. — Цісар: Правительство се зробить.

Кілько Русинів є в Канаді? Перепись канадійського населєня з 1911. року, як доносить „Новий Край“ подає загальне число українського населєня в Канаді на 215 тисяч душ.

По американьски. Оригінальна сцена відбулась раз в американьскім місті Мідленд, в країні Тексас. Справа була така: Один місцевий комісар, розгніваний, що судия Нувлес попірає особисто справу закупна ґрунту для міста, встав і закликав: „Ви брешете, пане судия“. Відкладаю розправу на 10 мінут, щоби сему панови дати по зубам!“ — Крикнув розгніваний судия. Як сказав так і зробив. Перервавши розправу, підійшов до комісара і став частувати єго кулаками, де лише попало, аж єго осліпив та оглушив, а потім підійшов спокійно на своє місце. „Отвираю на ново розправу, панове, і засуджую себе на 10 долярів кари за побите чоловіка“, — заявив судия і виплатив зараз кару. Здивовані та огомомшені комісарі ухвалили без протесту закупити ґрунт для міста як се єго бажав судия.

Никита Доняк — місто ІРАТІ.

Знаний всім зі свого великого склепу, що его отворив еще в році 1908. — а тепер побільшив в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, не далеко стачії залізничної.

В його склепі знайде кожний Русин найлучшої сорти і найдешевший товар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка.

Простора нова саяя повна Seccos e Molhados, залізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі, — а все по ціні найприступнійшій. Перебїжджаючи можуть переночувати, або в бараку, або в саяях в горі помешкани. Тії, що мали до діла зі склепом Никити Доняка, вдоволені з его товару.

До кожного потягу висилаєсь власна каросса. **РУСИН ДО РУСИНА** Никити Доняка. **СВІЙ ДО СВОГО!** Никита Доняк, се одинокий руський вендяр в місті Іраті.

Miguel Doniak, Iraty — Paraná.

Ширіть часопись „ПРАЦЮ“.

CASA IMPORTADORA
CARLOS LUHM & IRM.
CURITUBA

Rua do Riachuelo, 30 — End. Teleg. LUHM — Caixa do C. 48
Casa Filial em Ponta Grossa.
Rua Santos Dumont — End. Teleg. LUHM — Caixa do Correio 28.

**Seccos e Molhados, Ferragens, Armazinhos,
Drogas e Tintas.**

Фабрика лікорів, Віттер Бонеками і Капіле, славний наниток Сез алькоголю „Вільз“.

Товари споживчі краєві і заграничні.

Вина реньські, Мозелля, до Порто, Маляга, вино Віржень і Райнгольд.

Овочі в консервах.

Склад цукру з Пернамбуко, цукор полудневий, ріж, алькоголь з Пернамбуко, Селедці, Шплагати, шнурі, гербата індійська, печі, шріт, цемент, горівка, листи і коверти, всякого рода пяпери, пера, олівці, всі прибори до писаня.

Сардинки, сарделлі, сіль груба і мелена.

ЛІКИ ГОМЕОПАТИЧНІ.

Дзвіниця з 10.000 дзвонів.

Учений англійський археолог Блекссон працює від двох літ при розкопанях на острові Гондурас, недалеко міста Нако. Недавно попав він на слід незвичайно цікавої сьвятині, а взглядно дзвіниці, в якій найшов 10 тисяч ріснородних мідяних дзвонів і дзвінків всілякої величини. Дзвінки сі були литі на взори ріжних звірів і птахів і ааховались до нинішних часів дуже добре. Ареолог найшов там також ріжні записки, з яких довідаєсь що ся дивна дзвіниця з 10 тисячами дзвонів стоїть около 5000 літ, а далеко перед приходом Христа складали в ній тамошні мешканці, жертви лиликові, якого чести присьвятити сей храм.

Сила гроша. Є шістьох на сьвітї найльших богачів: Рокефелер, Морган, Астор, Страфкопа, Карнегі і Ротшільд. Їх цілий маєток, коли би взяти разом в одну суму, виносить 25 мільярдів мільв. Своїми гршми вони могли би заплатити весь державний довг англійський, узброїти один мільон жовнірів і ними провадити без перерви війну через десять літ. Могли би узброїти і тримати на морю таку флоту, що могло би забезпечити на завсїгди абсолютне панованє на морі, могли би дати по одному штерлінгови то є по 15 мільв кождому чоловікови, який жие на землі, а зі самого тільки проценту могли би давати все платню всім найвисшим урядникам англійским.

Що коштує війна? З нагоди теперішньої балканської війни, цікаво є річию для кождого, скільки держави видають гроша в часі війни. Турки удержують 500.000 вїйска, а денний кошт на кождого жовніра припадає 6 марок, то денно видає Туреччина на вїйско 3 мільони марок, Болгария понад 2 мільони, Сербия 1 мільон, Греция 600.000. Так проте, війна кождого дня коштує ні менше ні більше тільки близько 7 мільонів. Страшні числа!

Коротка відповідь. В оаній німецькій парохій заведено в церкві електричне освітленє, яке по якімсь часі почало псу-

ватись. Паламар звернув ся до інсталаційної фірми з жаданєм прислання монтера, але сей не спішивсь якось з приїздом. В кінці розгніваний паламар зателефонував в словах дуже острих, а на се одержав телефонічну відповідь такого змісту: „Вілля, розділ 10' стих 5“. Не було иншої ради, лише піти за сею вказівкою. Паламар, отворив вказанє місце і прочитав: „І ось явить ся у великодушности і терпіня та плач в радість перемінить ся. Тому майже ваші лямпи готові, бо він вже в дорозі“. І дійсно небавом надїхав монтер і довів все до ладу.

Найтяжша на сьвітї невіста, померла недавно у Канаді. Звалась она Юстина Массон, а важила 780 фунтів — була високою над 7 стїп. Підчас похорону ледви кільканайцятьох мушин змогли піднести домовину і умістити на приготованім возі.

Родинне торжество в габсбурскім домі. В габсбурскім домі, настав день радости. В місцевині Вартгольц, в принадній віллі у підніжа гір на Семмерінгу, архикнязеви Карлови Франц Йосифови, що підчас побиту в Галичину, а особливо в Коломиї здобув собі таку щирю преданність і любов усего руського народу, народив ся син, котрий колись з Божої волі буде покликаний засісти на Габсбурскім престолі. В понедлок, дня 25. падолиста м. р. відбули ся в Вартгольц хрестини маленького архикнязя, котрий буде носити імя свого хрестного вітця, цисаря Франц Йосифа. Архикнязь Франц Йосиф буде з черги третім наслідником престола в Габсбурскім домі.

Італійське масонство упало. Дух обнови, що начинає повівати по Европі, спричинює крах в масонських льожах. Медиолянські соціялісти рішили вступити з льож і не приймати в свої ряди їх членів. Не лише король Емануїл, але і офіцери одержали порученє щоби виступали з льож. В будучности належанє до масонських льож для італійських офіцирів буде потягати за собою кару проти дисципліни.

„Львівська академічна ліга масонів“

під назвою „Свобідна Думка“ вже зліквідована.

КУРС ГРОШЕЙ.

Фунт штерлінг	15.000
Доляр	3.080
Корона	0.624
Марка	0.734
Франк	0.596
Рубель	1.460
Пез паперовий	1.400

Земля на продаж на кольонії Іваї Ivaity. Продаєть ся 2 шакри (25 анкрів). Оба шакри з гервою, лісом, а земля під збіже знаменита. Шакри оплачені — є титул де фінитівний. Ся реальність лежить при головній дорозі Іваї — Сан Роке. Від дороги хороша загорода, є простора хата, кухня, стодола; портера обгороджена на 6 анкрів. В портері знаменита вода. Крім того є на подвірю домашня студня. В шакрі є місце догідне під млин. Продаєть ся або всю реальність або частину єї. Близкі відомости подаєть: Miguel Babireckyj, colonia Ivaity — Paraná.

Сьмішний куток

По тихеньку!... — Звощику!... До Лари за четвертак!

— Не кричіть так голосно, пане, бо як кобила почує, що всьог чевертак, та ні-защо бігти не хоче, будемо до вечера їхати...

У доктора. — Ну, дихайте вільно — повними грудьми... ну?...

— Що з вами, пане докторе? Змилюється! За теперішних часів, хиба можна дихати, та ще особливо вільно?!

Розмова. Пекла мати пироги на новий рік; а синок Івась біля неї крутив ся і далі каже:

— Чом ви, мамо, зі мною не говорите?

— Та бачиш же ніково! — одказує мама: — тай шож там я буду тобі говорити?

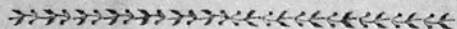
— Та що-небудь! от сказалиб: „ось на тобі, Івасю, перїжка.“

Іван Кутний і Спілка

в Куритибі побіч руської церкви, ул. Вісконде до Рію Бранко!

Поручаю всім Русинам з Куритибі як і з колоній, мою багато заосмотрену венду і склад різних продуктів, так краєвих як і заграничних. Продаж гуртова і деталічна, по ціні дуже приступний — і так продаю: горівку і агварденти, спроваджені впрот з фабрики з Моритес; муку пшеничну, фарину кукурудзяну як найкрасшої якості, цукор, сушену рибу, селедці, каву мелену і зернятами, начине кухонне і порцелянове, різні родні вина і лікери і т. д.

Купую збіжжя як: жито, кукурудзу, фасолю, бараболі і т. д. Маю заїздне подвіре і стайню для коний, хтоби з п. колоністів хотів заночувати.

Дальше поручаю мій шевський варстат, де виконується всяку шевську роботу після замовлення, як черевиків і шинелів з найлучшої шкіри і полотна.

Отже прошу п. колоністів використайте добру нагоду, а притім не забудьте на слово „СВІЙ ДО СВОГО.“

Адреса для листів Rua Sta. Mathilde N. 40.

ПОЗІР!

Альмейда і Сп. Кеше, властители місцевої аптеки подають до відома всім інтересованим, що одержали великий запас ліків так краєвих як і заграничних.

Услуга скоро і совісна. Ціни найприступніші.

Лік „Ромеро“ можна дістати в нашій аптеці.

Almeida & Keché
Prudentopolis.

Читайте і другим давайте!

João D. Silva, властитель пекарні „Естрелла“, виготовляє папери цвильних слоїв, інвентарів, арраментів, просьби (рекеримента) на заданені режістра дітий, просьби в справі непорозумінь границь лютів, шакрів, загород, плотів і доріг в колонії Прудентополіс.

„ПРАЦЯ“

просьвітний „двоптижневик“
для

Руського народу в Бразилії. Виходить в Прудентополіс кожного 10. і 22. Річна пренумерата 6\$000.

Видає:

Видавнича Спілка.

Редагує:

Осип Мартинець.

„PRACIA“

Prudentopolis

Paraná

Prudentopolis

Paraná

Brazil.

Руська Печатня в Прудентополіс.

Основана в 1910. р. в цілі розповсюдження між русько-українським народом в Бразилії і Аргентині видань в дуєї релігійно-просьвітнім.

Виготовляє черенками азбуки руської і португальської, всякі роботи друкарські, по цінах приступних.

В печатні можна дістати всілякі книжки видавництва ОО. Василян в Жовкві.

„TYPOGRAPHIA RUTHENA.“

Prudentopolis

Paraná

Brazil.

„Місіонар в Бразилії“.

релігійний місячник для Русинів католиків.

Виходить в Прудентополіс кожного 1-ого.

Річна пренумерата 2\$000.

Видають ОО. Василяни

Редагує: о. Рафаїл

Криницький ЧСВВ.

„MISSIONAR“

Prudentopolis

Paraná.

Руська Гарбарня

МИХАЙЛА КЛЕМПУСА

Гарбарня отворена в році 1909. уряджена після найновіших вимогів, виправляє шкіру всякого рода після замовлень. За роботу совістну і солідну ручить ся.

Просить ся всіх інтересованих, щоб о виправу і купно шкір зголошували ся після низше поданої адреси:

Miguel Klempous — col. IVANU

linha Ivahy 5. — Paraná.

MUTUA CONSTRUCTORA.

Безіменне Товариство будови
домів під помешканя

і господарських.

Осідок товариства — Куритіба

улиця 15. Новембра ч. 31.

Coritiba — Paraná — Caixa do correio № 87.

Пояснення і імформації подає в Прудентополіс агенция АДАМА РОТА.

Руська Печатня — в Прудентополіс.